

Transformeren in crisistijden | Naar een nieuw industrieel beleid in Vlaanderen maandag 19 april 2010, Brussel

1. De economische crisis heeft structurele zwakten bloot gelegd

Indien we de lange termijnevolutie van de productiviteitsgroei van de industrie (en dus van de competitiviteit) in België vergelijken met die in het buitenland, valt op dat die productiviteitsgroei al sinds de jaren zeventig vooral bepaald wordt door kapitaalsintensivering en niet door innovatie, zoals in de meeste andere landen¹. De versnelde de-industrialisatie in Vlaanderen kan voor een groot deel teruggevoerd worden op dit structurele innovatiedeficit. Door de dalende opbrengsten van de automatiseringsstrategie in de klassieke sectoren en door het gebrek aan voldoende investeringen in innovatie bij grote delen van de Vlaamse industrie is er onvoldoende aanpassingsvermogen aan de sterk veranderende omgeving. Om het concurrentievermogen van de Vlaamse industrie te herstellen moet overgeschakeld worden naar een ander groeimodel, gebaseerd op een nieuw industrieel DNA, met hogere kennisintensiteit, sterkere clustering in toekomstgerichte sectoren, dynamischer internationale strategieën (Vlaanderen in Actie).

2. De Staten-Generaal voor de Industrie: een innovatie in het participatief beleidsmodel

De Vlaamse regering en de sociale partners hebben op 5 februari een Staten-Generaal voor de Industrie georganiseerd om de negatieve trend te keren. Daarvoor wordt een nieuwe benadering voor de transformatie van de economie gevolgd, via vernieuwing van de waardeketens, clustervorming en met een centrale rol voor innovatie. Vier sectorfederaties hebben zich geëngageerd om voor de zomer actieplannen neer te leggen met transformatietrajecten waarin grote projecten zullen worden gedefinieerd als hefboom voor deze nieuwe waardeketens. De Vlaamse regering zal deze inbreng gebruiken voor grote investeringsprojecten (in het kader van het Werkgelegenheids- en Investeringsplan) die in het najaar aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd. In het najaar zullen ook rondetafels worden georganiseerd volgens een vernieuwde formule van sectoroverleg om de actieplannen verder uit te diepen. Bij dit implementatie van dit nieuwe industriebeleid, waarin een versnelling van de transformatie centraal staat, moet onderzocht worden welke nieuwe instrumenten en combinaties van instrumenten nodig zijn.

3. Een nieuw industrieel beleid staat op de agenda

De ontwikkeling van een nieuw industrieel beleid staat op de agenda van alle industrielanden. Ook in de Europese Commissie wordt daaraan gewerkt in de context van de nieuwe EU 2020 strategie. De uitdaging is om het herstel te doen aansluiten bij een transitie naar een nieuwe economie, 'a smart, green and inclusive economy'². De transitie naar een lage koolstofeconomie is hierbij een centrale oriëntatie. De impact van deze industriële revolutie zal verschillend zijn van sector tot sector en zal waardeketens hertekenen (bv het samengaan van de energie- en de transportsector voor elektrisch vervoer).

Voor de ontwikkeling van nieuwe markten speelt een 'lead-market' beleid een grote rol (o.m. via innovatieve publieke aanbestedingen). Dit zou betekenen dat om de industriële competitiviteit te

¹ Zie Federaal Planbureau 2008-17, Growth and productivity in Belgium
<http://www.plan.fgov.be/admin/uploaded/200809300959590.wp200817.pdf>

² EU 2020, A European Strategy for smart, green and inclusive growth, European Commission, 3 maart 2010

herstellen het klassieke omgevingsbeleid gericht op de generieke voorwaarden voor dynamisch ondernemerschap (regelgeving, fiscaal klimaat, sociaal klimaat, onderwijs en onderzoek) moet worden aangevuld met een meer strategisch innovatiebeleid om internationale zwaartepunten te ontwikkelen en met een sectorspecifieke policy mix. Als kleine regio zal Vlaanderen zich goed moeten inschakelen in Europese strategieën en daarin prioriteiten kiezen.

4. Noodzaak tot debat

De recente economische crisis heeft ook structurele zwakten blootgelegd van de economische analyse om deze crisis te anticiperen en van het economisch beleid om hierop gepast te reageren. Met dit seminarie wil EWI de dialoog stimuleren tussen economen en beleidsmakers om een sterke onderbouwing te geven aan het nieuwe industriële beleid in Vlaanderen.